

Retningslinjer for Viken fylkeskommunes kunstordning

Vedtatt av fylkestinget i Viken 26.10.2022.

Gjelder i Akershus til nye retningslinjer er vedtatt.

Innholdsfortegnelse

1 Formål og definisjon

2 Virkeområde

2.1 Kunst i offentlig rom – nye kunstprosjekter

2.2 Innkjøp av kunst og kunstgaver

3 Omfang og vilkår

4 Kunstutvalg

4.1 Innkjøpskomite

4.2 Kunstutvalg

4.3 Kunstkonsulent

5 Kunstplan

5.1 Medvirkning

6 Valg av kunst

6.1 Bærekraft

6.2 Mangfold

6.3 Prekvalifiseringer

6.4 Konkurranser

6.5 Krav til valgt kunstner i nye kunstprosjekter

7 Drift- og vedlikeholdsplan (FDV)

8 Forsikring og godkjenning av nye kunstverk

8.1 Overtagelse av kunstverk

8.2 Reklamasjon

9 Formidling og dokumentasjon

10 Fjerning, kassasjon eller omplassering av kunstverk

11 Opphavsrett og eiendomsrett

12 Viken fylkeskommunes ansvar

13 Brukervirksomhetens ansvar

14 Forvaltning av Viken fylkeskommunes kunstsamling

1 Formål og definisjon

Viken fylkeskommunes kunstordning skal bidra til at profesjonell kunst preger og forbedrer Viken fylkeskommunes offentlige bygg og uterom til glede for et allment publikum, og skal stimulere til økt interesse for kunst som beriker, engasjerer, skaper refleksjon og bidrar til nye arenaer for kunstopplevelser.

Videreutvikling og forvaltning av Viken fylkeskommunes kunstsamling (1) er definert som en prioritert oppgave (2), og kunstordningen skal sørge for at alle innkjøp til kunstsamlingen er relevante og av høy profesjonell kvalitet.

Kunst i offentlig rom gir tilgang til kunst utenfor institusjonene, og er plassert i bygninger og offentlige rom hvor folk ferdes, for eksempel i parker, offentlige bygg og kollektivknutepunkter (3). Dette sikrer at et allment publikum, særlig barn og unge, har tilgang til kunst av høy kvalitet uavhengig av sosial- og kulturell bakgrunn. Gjennom å berike omgivelsene med stedsspesifikke og tilrettelagte kunstopplevelser, har kunst i offentlig rom en stor samfunnsverdi for folkehelse og like muligheter, i by- og stedsutvikling, for identitetsskaping, som formidlingsarena og som kulturytring.

Kunst i offentlig rom er definert som et satsningsområde i fylkeskommunens [Temastrategi for kunst og kultur 2022-2025 \(PDF, 767 kB\)](#) (4). Som en del av kulturstrategiens måloppnåelse, skal kunst i offentlig rom bidra til å skape et samfunn som fremmer ytringsfrihet, skaperkraft, kompetanse og verdiskaping, og som utvikler levende og attraktive byer og distrikter, samt gir økt livskvalitet, deltagelse og likeverd. Kunst i offentlig rom har en sentral rolle for utviklingen av Viken som en attraktiv region, og preges av innovasjon og utforskning som kobler kunstnerisk praksis til by- og stedsutvikling på et internasjonalt nivå.

Kunstordningen er et viktig ledd i profesjonaliseringen og kompetansehevingen av det visuelle kunstfeltet, som gjennom kunstnerisk praksis styrker de fysiske og visuelle kvalitetene i by- og stedsutvikling.

Kunstordningens formål oppnås ved nye kunstprosjekter, ved innkjøp av ferdigprodusert kunst og gjennom forvaltningen og formidlingen av kunsten (5).

1. Viken fylkeskommunes kunstsamling består av Akershus, Buskerud og Østfold fylkeskommunes kunstsamling.
2. Temastrategi for kunst og kultur 2022-2025 s. 13.
3. I Viken fylkeskommune er bygninger og offentlige rom i hovedsak tilknyttet videregående skoler, tannklinikker, fylkesveier, kollektivterminaler og administrasjonsbygg.
4. Temastrategi for kunst og kultur 2022-2025 s. 25-27.
5. Det vises til egne retningslinjer for forvaltning av Viken fylkeskommunes kunstsamling.

2 Virkeområde

Retningslinjene for Viken fylkeskommunes kunstordning gjelder for alle fylkeskommunale virksomheter i Viken, og omfatter alle investeringer i nye kunstprosjekter (kunst i offentlig rom) eller innkjøp av ferdigprodusert kunst som inngår i Viken fylkeskommunes kunstsamling.

Retningslinjene gjelder også for kjøp av kunstgaver.

2.1 Kunst i offentlig rom – nye kunstprosjekter

Samtidig som det fastsettes prosjektkostnad (6) for fylkeskommunale byggeprosjekt, skal 1-1,5 % eks. mva. avsettes til nye kunstprosjekter (7). Ved særskilt representativitet, bør høyere prosentsats vurderes.

Retningslinjene gjelder for alle nye kunstinvesteringer i Viken fylkeskommune, og kommer til anvendelse i vedtak om investering i fylkeskommunale nybygg, tilbygg, ombygginger og rehabiliteringer av: videregående skoler, kollektivterminaler, tannklinikker og administrasjonsbygg.

Retningslinjene gjelder også for leide bygg og prosjekter som realiseres ved offentlig- privat samarbeid (OPS), eksempelvis bygg som realiseres i privat regi, men har en offentlig funksjon og hvor fylkeskommunen har forpliktet seg til et langsiktig leieforhold.

I tillegg gjelder retningslinjene dersom det i utvalgte samferdselsprosjekt i Viken fylkeskommune gjennomføres kunstprosjekter, for eksempel i egnede rundkjøringer.

Dersom fylkeskommunen gjennomfører kunstprosjekter i samarbeid med andre fylkeskommuner eller kommuner hvor begge er å anse som oppdragsgiver eller part, og hvor samarbeidspart har egne retningslinjer, skrives en samarbeidsavtale som ivaretar begge parters retningslinjer.

2.2 Innkjøp av kunst og kunstgaver

Retningslinjene gjelder også for alle innkjøp av kunst eller kunstgaver som ikke er omfattet av avsetning i fylkeskommunale byggeprosjekt.

6 Prosjektkostnader defineres som avsatte midler til byggeprosjektet. Det vil si avsatte midler av byggekostnadene i entreprisen, og ikke av totalrammen for byggeprosjektet. For eksempel eventuelle tomttekostnader tas ikke med i avsetningen til kunst.

7 Avsetningen på 1–1,5% vurderes fra prosjekt til prosjekt, men for Buskerud fylkeskommune skal den alltid være minimum 1,5%.

3 Omfang og vilkår

Samtidig som det fastsettes kostnadsramme for fylkeskommunale byggeprosjekt som nevnt i punkt 2, avsettes 1-1,5 % eks. mva. av byggekostnadene i byggeprogrammet til kunst (8).

Det kan i tillegg søkes om tilleggsmidler fra for eksempel KORO (Statens organ for Kunst i offentlige rom) eller andre tilskuddsordninger, i de tilfeller hvor det er aktuelt.

Denne summen innbefatter alle utgifter til innkjøpet eller kunstprosjektet, inkl. kunstnerhonorar, produksjonskostnader, konsulentbistand, konkurransehonorar, tilpassinger og montering, frakt, forsikringer, dokumentasjon, formidling, skilting, 5 % kunstavgift og andre direkte kostnader i kunstprosjektet.

Kunstbudsjettets størrelse har betydning for hvordan kunstprosjektet er organisert, for mest hensiktsmessige utnyttelse av ressursene:

- Prosjekter eller innkjøp hvor kunstbudsjettet er under 200 000 kroner, gjennomføres av ansvarlig administrativ enhet (9) og en mindre innkjøpskomite (se punkt 4.1).
- I prosjekter hvor kunstbudsjettet er over 200 000 kroner, skal det nedsettes et kunstutvalg (se punkt 4.2).
- I prosjekter hvor kunstprosjektet er over 500 000 kroner, skal det gjennomføres konkurranse (se punkt 6.3).
- I prosjekter hvor kunstbudsjettet er over 800 000 kroner, skal det benyttes ekstern kunstkonsulent (se punkt 4.3). Bruk av ekstern kunstkonsulent kan vurderes også i mindre prosjekter.

Oversikt over forholdet mellom kunstbudsjett og organisering

Kunstbudsjett	Organisering av kunstprosjektet
Mindre enn kr 200 000	Kunstprosjektet gjennomføres uten kunstutvalg
Større enn kr 200 000	Kunstprosjektet gjennomføres med kunstutvalg
Større enn kr 500 000	Kunstprosjektet skal gjennomføres med konkurranse
Større enn kr 800 000	Kunstprosjektet skal benytte ekstern kunstkonsulent (10)

Ansvarlig administrativ enhet (11) i fylkeskommunen har den kunstfaglige prosjektledelsen for alle nye kunstprosjekter og innkjøp, og er prosjektkoordinator for kunstprosjektene i samarbeid med byggherre (12).

I alle nye kunstprosjekter koblet til avsetning i byggeprosjekt, har byggherre ansvar for prosjektgjennomføringen, herunder budsjett og utbetalinger, og inngår alle formelle og bindende avtaler med kunstnere og andre samarbeidspartnere, bl.a. kontraktsinngåelse, utbetalinger etc. i samarbeid med ansvarlig administrativ enhet.

Ved andre ordinære innkjøp skal ansvarlig administrativ enhet gjennomføre og tilrettelegge innkjøpet.

Alle innkjøp, uansett budsjettstørrelse, skal utføres og håndteres med kunstfaglig kompetanse¹³.

Ferdige kunstverk registreres som en del av Viken fylkeskommunes kunstsamling og forvaltes etter gjeldende retningslinjer.

8 Ibid.

9 Enheten skal ha kunstfaglig kompetanse og kunnskap om Viken fylkeskommunes kunstsamling.

10 Ansvarlig administrativ enhet i fylkeskommunen avgjør om det skal benyttes ekstern kunstkonsulent også i mindre oppdrag. Terskelverdien er satt for å sikre profesjonell kunstfaglig prosjektledelse, og at midlene i mindre prosjekter i hovedsak går til innkjøp og produksjon av ny kunst, så lenge det kan sikres kunstfaglig kompetent prosjektledelse fra administrasjonen.

11 Enheten skal ha kunstfaglig kompetanse og kunnskap om Viken fylkeskommunes kunstsamling.

12 Byggherre representeres av den aktuelle prosjektleder for byggeprosjektet i Viken fylkeskommune fra for eksempel eiendomsavdelingen eller samferdsel.

13 Dokumentert kunstfaglig utdanning på masternivå.

4 Kunstutvalg

4.1 Innkjøpskomite

Alle kunstprosjekt med en budsjettsum under 200 000 kroner gjennomføres av ansvarlig administrativ enhet uten kunstutvalg, men med en mindre innkjøpskomite. Innkjøpskomiteen ledes av ansvarlig administrativ enhet, og skal ha relevant medvirkning fra brukergruppe.

4.2 Kunstutvalg

I alle kunstprosjekt med en budsjettsum over 200 000 kroner, nedsettes et kunstutvalg som består av:

Fra Viken fylkeskommune:

- En brukerrepresentant fra virksomhetens ledelse (14)
- En representant for byggherre/utfører
- Kunstfaglig prosjektordinator fra ansvarlig administrativ enhet (15)

Eksterne deltagere:

- Prosjektets arkitekt/landskapsarkitekt
- Eventuelt en ekstern kunstfaglig prosjektleder (kunstkonsulent) (16)

Kunstutvalgets medlemmer skal ivareta sin rolle, og representere på vegne av sitt fagområde eller på vegne av en brukergruppe inn i utvalget. I tillegg til å ivareta roller, skal kunstutvalget ha kunstfaglig kompetanse enten fra ansvarlig administrativ enhet eller fra ekstern konsulent. Sammen skal kunstutvalget koordinere kunstprosjektet med byggeprosjektet og virksomhetens øvrige drift, og holde hverandre gjensidig orientert underveis. Kunstutvalget ledes av kunstfaglig prosjektordinator fra ansvarlig administrativ enhet, eventuelt av ekstern kunstkonsulent etter avtale.

Representantenes deltagelse i kunstutvalget dekkes ikke av kunstbudsjettet, med unntak av eventuell bruk av ekstern kunstkonsulent.

4.3 Kunstkonsulent

I prosjekter med et kunstbudsjett større enn 800 000 kroner, skal det benyttes ekstern kunstkonsulent. I mindre prosjekter er det ansvarlig administrativ enhet som, i samråd med byggherre, avgjør om det skal benyttes ekstern kunstkonsulent (17).

Kunstkonsulenten er en person med kunstfaglig kompetanse på masternivå, primært en profesjonell utøvende kunstner med prosjektledererfaring. Ved spesielt store prosjekter kan det utnevnes 2 kunstkonsulenter, eventuelt en assisterende kunstkonsulent i mentorordning (18). Kunstkonsulenten, og eventuelt assisterende

kunstkonsulent, bør enten være bosatt eller ha sitt virke/organisasjonsnummer registrert i Viken fylkeskommune, eller på annen måte ha en sterk relasjon til Viken.

Det er ansvarlig administrativ enhet som, i samråd med byggherre, rekrutterer kunstkonsulent. Rekrutteringen skal skje gjennom åpne utlysninger. I oppnevningen av kunstkonsulent skal det tas hensyn til mangfold i bred forstand, for å sørge for kompetanseheving for det visuelle kunstfeltet i Viken og rekruttering av nye stemmer. Det skal, så langt det er mulig, ikke benyttes samme kunstkonsulent i en periode på 2 år (19).

Kunstkonsulenten har et særlig ansvar for den kunstfaglige kompetansen i prosjektet, og skal bistå oppdragsgiver i arbeidet med å gjennomføre kunstprosjektet. Kunstkonsulenten tilser at alle praktiske og tekniske oppgaver i kunstprosjektet defineres og løses. Arbeidet skal gjennomføres etter gitte forutsetninger og føringer, som budsjett og retningslinjer, og skal koordineres med byggeprosjektet.

Kunstkonsulenten har et særskilt ansvar for å følge opp kunstners arbeid frem til ferdigstilling, levering og godkjenning. Kunstkonsulenten skal, i samråd med kunstutvalget, utarbeide en kunstplan, som er nærmere beskrevet i punkt 5. Når kunstplanen er godkjent av kunstutvalget, har kunstkonsulenten ansvar for den faglige og praktiske gjennomføringen av kunstprosjektet.

Kunstkonsulenten skal, i samråd med ansvarlig administrativ enhet, innkalle til møter i kunstutvalget, føre referat og sørge for at nødvendige dokumenter er tilgjengelig for kunstutvalget. Kunstkonsulenten skal også administrere og tilrettelegge for prekvalifiseringer, konkurranser, utarbeide konkurransegrunnlag og gjennomføre eventuelle innkjøp av kunst i samarbeid med kunstutvalget.

Kunstkonsulenten har et særlig ansvar for å bidra til god kommunikasjon med alle involverte og for å sikre fremdrift i prosjektet.

Kunstkonsulenten har ansvar for løpende kontakt med og oppfølging av engasjerte kunstnere under prosessen, og holder kunstutvalget og kunstneren nødvendig informert om forhold som gjelder prosjektet. Kunstkonsulenten sørger for avholdelse av overtakelsesforretning med ferdigstilt prosjekt innen gitte tidsfrister.

Kunstkonsulenten inngår kontrakt med byggherre, og honoreres etter Statens honorarsatser for kunstkonsulenter (20), innenfor et kontraktfestet budsjett som står i forhold til kunstprosjektets størrelse og omfang. Kunstkonsulenten utfører en tjeneste som er omfattet av Lov om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) , og skal fakturere med moms.

Dersom det oppstår uforutsette situasjoner som gjør at kunstprosjektet kanselleres eller utsettes, skal kunstkonsulenten honoreres for medgått arbeid og kontrakten oppheves.

14 For eksempel rektor eller avdelingsleder ved en videregående skole.

15 Prosjektkoordinator skal ha kunstfaglig kompetanse på masternivå og erfaring fra kunst i offentlig rom. Dersom ansvarlig administrativ enhet mangler kompetanse, må det innhentes.

16 Ekstern kunstkonsulent benyttes i alle prosjekter med et budsjett på over kr. 800 000. I mindre prosjekter vurderes behovet for kunstkonsulent av ansvarlig administrativ enhet. Se mer i punkt 4.3.

17 I mindre prosjekter vil situasjonen rundt kunstprosjektets kompleksitet og tilgjengelig kunstfaglig spisskompetanse internt ha betydning for om det skal benyttes ekstern kunstkonsulent.

18 Ved bruk av assisterende kunstkonsulent i mentorordning benyttes andre honorarsatser.

19 Fra ferdigstilt kunstprosjekt til søknadsfrist for nytt kunstprosjekt i Viken fylkeskommune.

20 Honorarsatsen justeres etter KORO's honorarsatser for kunstkonsulenter.

5 Kunstplan

Kunstutvalget skal utarbeide en kunstplan, som er et dokument som skal holdes kortfattet. Det skal fungere som arbeidsverktøy i prosessen, hvor det underveis skal inneholde følgende opplysninger:

- Overordnet idé og intensjon med kunstprosjektet
- Relevante opplysninger om prosjektet og kunstutvalget
- Om det skal gjennomføres konkurranse (åpen eller lukket)
- Om det skal gjennomføres direkte oppdrag
- Om det skal gjennomføres innkjøp
- Forslag til kunstner(e) med kort begrunnelse, og med henvisning til informasjon om kunstneren på nett (egen nettside eller annet)
- Plassering og omfang
- Teknikk og materiale
- Definere mulige medvirkningsprosesser
- Formidlingsstrategi
- Grovt budsjett som fordeler midler avsatt til kunstprosjektet
- Grov framdriftsplan med foreslått tidspunkt for overtagelsesforretning (framdrift må koordineres med seksjon eiendom dersom det involverer arbeid på byggeplass).

Ved valg av konkurranser fungerer kunstutvalget som jury, men kan styrkes med ytterligere representant(er) med kunstkompetanse etter ansvarlig administrativ enhets vurdering.

Kunstplanen kan i enkelte tilfeller deles opp i flere delplaner, etter ansvarlig administrativ enhets vurdering for praktisk gjennomføring. Kunstplanen skal godkjennes av kunstutvalget.

5.1 Medvirkning

Kunstutvalget skal i sitt arbeid med kunstplanen ta stilling til om prosjektet er egnet for medvirkning og i så fall på hvilken måte. Medvirkning kan ta flere former og foregå via flere kanaler. Det kan være målrettet til deler av prosessen, for eksempel til å finne egnet plassering, til å komme med innspill til konkurranseutkast, eller til å påvirke eller samskape formidlingen av kunstprosjektet.

Kunstutvalget skal i kunstplanen definere om prosjektet er egnet for medvirkning og i så fall legge en strategi som definerer medvirkningsprosessen.

6 Valg av kunst

All kunst skal være på et høyt profesjonelt nivå og kvalitet, relevant for sin samtid og for tiltenkt plassering og brukergruppe.

I nye kunstprosjekter skal det som hovedregel produseres unike, stedstilpassede kunstverk. Med stedstilpasset menes at det tas hensyn til arkitektur og funksjon, visuelle kvaliteter, og virksomhetens primære brukergruppe. Med unik menes originale kunstverk av høy profesjonell kvalitet, utført av profesjonelle kunstnere og produsert spesielt til dette prosjektet. I enkelte tilfeller kan temporære kunstprosjekt eller innkjøp av eksisterende kunst vurderes, men skal i så fall være begrunnet i en kunstplan.

Alle innkjøp og produksjon av nye permanente kunstverk skal kunne vedlikeholdes gjennom ordinære rutiner, eventuelt kompletteres med en vedlikeholdsavtale. Det stilles krav til at kunsten forholder seg til gjeldende lovverk som universell utforming, brannsikring, byggetekniske forskrifter m.m. og at kunstner i nye kunstprosjekter innhenter profesjonell assistanse dersom det er påkrevd.

6.1 Bærekraft

Viken fylkeskommunes kunstordning støtter opp om «Grønt veikart for kunst- og kultursektoren», og vektlegger miljøhensyn i produksjon, frakt og montering av nye kunstprosjekter for å etterstrebe bærekraftige løsninger. Det stilles krav til kvalitet, materialvalg, utforming og standard som er bærekraftig med tanke på fremtidig vedlikehold.

6.2 Mangfold

Valg av kunstner skal ta hensyn til mangfold og rekruttering av nye stemmer.

Det skal tas hensyn til eksisterende kunstsamling som helhet, slik at kunstsamlingen representerer både bredde, kvalitet og relevans. Det skal også tas hensyn til annen tilgjengelig kunst i offentlig rom i samme område, med samme mål om mangfold.

For å oppnå mål om mangfold, vil man som hovedregel ikke benytte samme kunstner i flere oppdrag.

6.3 Prekvalifiseringer

Alle kunstprosjekter skal som hovedregel utlyses som en nasjonal prekvalifisering for kunstnere (open call) for å sikre åpenhet og like muligheter for kunstnere.

I en prekvalifisering melder kunstnerne sin interesse for et utlyst oppdrag, og leverer kun CV og portefølje, ingen forslag eller skisser. Prekvalifiseringer honoreres ikke.

Prekvalifiseringer danner grunnlag for å invitere til konkurranse, direkte oppdrag eller innkjøp av kunst.

6.4 Konkurranser

I prosjekter med et budsjett over 500 000 kroner, skal det som hovedregel gjennomføres konkurranser med inviterte kunstnere etter en prekvalifisering. Avvik skal begrunnes i kunstplanen.

Ved konkurranser mottar inviterte kunstnerne et konkurranseonorar og skal levere konkrete skisser, plassering, budsjett og fremdriftsplan etter konkurransegrunnlagets krav. Det inngås en avtale om honorar og levering mellom inviterte kunstnere og Viken fylkeskommune.

Kunstutvalget er jury i alle konkurranser. Ved behov kan juryen styrkes etter ansvarlig administrativ enhets vurdering.

6.5 Krav til valgt kunstner i nye kunstprosjekter

Valgte kunstner inngår kontrakt med Viken fylkeskommune. Kunstneren er å regne som totalentreprenør for sitt kunstprosjekt og skal levere i henhold til inngått kontrakt, til avtalt vederlag og leveringsfrist.

Dersom det oppstår uforutsette situasjoner som gjør at kunstprosjektet kanselleres eller utsettes, skal kunstneren honoreres for medgått arbeid og kontrakten oppheves.

7 Drift- og vedlikeholdsplan (FDV)

I nye kunstprosjekter skal kunstner sørge for at det utarbeides en drifts- og vedlikeholdsplan for kunsten. Denne skal inneholde en beskrivelse av hvilke materialer som er brukt ved produksjon og utførelse av kunstverket, eventuelle underleverandører, og gi opplysninger av betydning for fremtidig drift og vedlikehold. Drifts- og vedlikeholdsplan skal fremlegges for kunstutvalget før endelig godkjenning av kunstverket og før overtagelse finner sted.

Alle relevante opplysninger og FDV legges inn i kunstregisteret.

Det er den enkelte virksomhet (21) som har ansvaret for det fortløpende vedlikeholdet (22) for den kunsten brukervirksomheten disponerer/har utplassert, etter gjeldende retningslinjer i Viken fylkeskommune og i tråd med Lov om opphavsrett til åndsverk (Åndsverkloven).

21 Med virksomhet menes for eksempel videregående skole, tannklinikk eller administrasjonsbygg.

22 Med fortløpende vedlikehold menes å ha jevnlig tilsyn med kunstverket, sørge for nødvendig renhold og vedlikehold, og sørge for at verket framstår i tråd med Åndsverkloven §5.

8 Forsikring og godkjenning av nye kunstverk

I nye kunstprosjekter skal kunstneren holde kunstverket fullverdiforsikret fra godkjent skisseforslag og til kunstverket er overtatt av oppdragsgiver, det vil si fram til arbeidet er ferdig, levert, montert og godkjent av kunstutvalget.

Kunsten skal være forsikret med hensyn til brann, skade og tyveri. Forsikringen skal også dekke ansvar for skade kunstneren eller dennes medhjelpere kan påføre tredjemanns person eller ting fram til overtakelse.

Kunstverket godkjennes formelt gjennom en overtagelsesforretning.

Etter godkjent overtagelsesforretning oppheves kunstnerens plikt til forsikring.

8.1 Overtagelse av kunstverk

Kunstneren skal varsle oppdragsgiver v/kunstutvalget senest 14 dager før avtalt leveringsfrist og melde kunstverket ferdig montert og klar til overtakelse.

Før overtagelsesforretningen finner sted, skal kunstneren levere vedlikeholdsplan (FDV) samt eventuelle instruksjoner og oversikt over materialer, teknikker og underleverandører benyttet i produksjon og montering av verket. I tillegg skal det leveres digital fotodokumentasjon av publiseringsverdig kvalitet.

Kunstutvalget vil deretter gjennomføre en besiktigelse av kunstverket hvor det føres protokoll.

Kunstutvalget kan nekte overtakelse dersom det påvises vesentlige mangler. I så fall fastsettes en frist for utbedring. Det endelige oppgjør holdes tilbake til utbedring har funnet sted. Uenigheter skal begrunnes og protokolleres.

Når kunstutvalget på vegne av oppdragsgiver overtar kunsten ved overtagelsesforretning, inntreer følgende virkninger:

- Ansvar for kunstverket går over fra kunstneren til oppdragsgiver.
- Kunstnerens plikt til å holde kunsten forsikret opphører.
- Reklamasjonsfrist begynner å løpe.
- Kunstneren har rett til sluttoppgjør.
- Kunstverket inngår i fylkeskommunens kunstsamling.

8.2 Reklamasjon

Reklamasjonsfristen begynner å løpe fra og med godkjent og signert overtagelsesprotokoll, som er 2 år ifølge kjøpsloven. For tekniske installasjoner som er ment å vare i minst 10 år, settes reklamasjonsfristen til 5 år.

9 Formidling og dokumentasjon

I nye kunstprosjekt skal kunstutvalget vurdere hvilken formidling som egner seg i det enkelte prosjekt og beskrive dette i kunstplanen.

Kunstprosjektet skal dokumenteres underveis, i prosess, under montering og ferdig montert. Dokumentasjonen kan benyttes til digital formidling av kunstprosjektet på nettsider og i sosiale medier, gjennom video, foto, intervjuer og tekst.

Ferdige kunstverk skal dokumenteres digitalt med profesjonelt fotomateriale som skal kunne benyttes til formidling av kunsten.

Kunsten skal i alle tilfeller, og i tråd med Åndsverkloven, skiltes med kunstnerens navn, produksjonsår og tittel på verket, samt at verket inngår i fylkeskommunens kunstsamling.

Alle kunstverk i Viken fylkeskommunes kunstsamlingen skal registreres i kunstregisteret med foto.

10 Fjerning, kassasjon eller omplassering av kunstverk

Viken fylkeskommune forbeholder seg retten til å fjerne, kassere eller omplassere kunstverk. Aktuelle saker håndteres etter rådgivning fra ansvarlig administrativ enhet, og med kunstfaglig ekspertise.

Bestemmelsene i lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) kommer til anvendelse.

Kunstner/rettighetshaver orienteres i forkant av fjerning, flytting eller kassasjon. Viken fylkeskommune dokumenterer alle forhold rundt en slik sak.

11 Opphavsrett og eiendomsrett

Viken fylkeskommune er, etter overtagelse, eier av kunstverket og har rett til å bruke fotografier av kunstverket i egne publikasjoner, utstillinger, nettsider og lignende.

Viken fylkeskommune skal sørge for at kunstner krediteres ved slik bruk i henhold til Åndsverkloven.

12 Viken fylkeskommunes ansvar

Viken fylkeskommune plikter å forvalte kunsten i tråd med Lov om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven), og skal sørge for gode interne rutiner som ivaretar kunstverkene. Kunsten skal være registrert i et oppdatert kunstregister. Ansvarlig administrativ enhet skal redegjøre for kunstprosjektene og status for kunstsamlingen gjennom årsrapporter.

13 Brukervirksomhetens ansvar

Det er den enkelte virksomhet (23) som har det fortløpende vedlikeholdsansvaret (24) for den kunsten brukervirksomheten disponerer/har utplassert, etter gjeldende retningslinjer og i tråd med Lov om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven). Virksomheten skal rapportere status og avvik i henhold til utarbeidede rutiner.

23 Med virksomhet menes for eksempel videregående skole, tannklinikk eller administrasjonsbygg.

24 Med fortløpende vedlikehold menes å ha jevnlig tilsyn med kunstverket, sørge for nødvendig renhold og vedlikehold, og sørge for at det framstår i tråd med Åndsverksloven, det vil si på en ikke krenkende måte.

14 Forvaltning av Viken fylkeskommunes kunstsamling

Viken fylkeskommunes kunstsamling forvaltes etter gjeldende retningslinjer. Ansvarlig administrativ enhet skal sørge for at retningslinjene oppdateres og er tilgjengelig for de med vedlikeholdsansvar, i samarbeid med andre rådsområder.

Viken fylkeskommunes kunstsamling skal være tilgjengelig, og skal formidles gjennom tilgjengelige ressurser.